

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברינו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין

עזריאל יודא ברייער

Azriel Yehuda (Ernst) Breuer

22.2.1948 – 16.8.1932

י"ד באב תרצ"ב – י"ב באדר א' תש"ח

חוקר: עומר אורליאן
תאריך: יולי 2023

"כִּי מֵדִי דְּבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים', עוסק בהנצחה של חללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות איבה, אשר נפלו טרם קום המדינה ובמלחמת השחרור.

מתנדבי הארגון עוסקים בקידום תוכניות ופעולות הנצחה שונות. עיקר תשומת הלב מופנה להשלמת פרטי חייהם של חיילים עלומים, אשר מצבותיהם חסרות מידע וקורותיהם ותמונותיהם, באתר יזכור של משרד הביטחון, חסרים. רובם של אותם חיילים עלומים הינם ילידי אירופה, נצר אחרון למשפחתם, שרידי וניצולי שואה או חיילים בודדים מארצות ערב. לחלקם אין קבר או מצבה לפקוד וסיפור חייהם הוא היחיד שמנציח זכרם.

לצורך השלמת סיפור חייהם החסר, נוברים החוקרים, בארכיונים בארץ ובחו"ל, מנסים לאתר בני משפחה וחברים ולדלות כל קצה חוט ומידע שיכול להוביל להשלמת סיפור חייהם החסר ובעיקר תמונת פניהם.

המסמך הזה, הינו סך המסמכים שנמצאו אודות החייל אשר אפשרו למעשה, סיפור קורותיו והשלמת סיפור חייו שהיה חסר.

דף נופל

מקור: אתר יזכור משרד הביטחון

תיאור :

בדף החלל חסרים הפרטים הבאים : תמונתו, תאריך ופרטי עליה, פרטים נוספים אודות משפחתו, פרטים מדויקים על נסיבות נפילתו.

טוראי
עזריאל-יהודה ברייער
בן מרים ויחיאל

הדלקת נר לזכרו

לח"י

נפל ביום י"ב באדר א' תש"ח (22.02.1948)
בן 16 בנופלו
מקום מנוחתו בית העלמין האזרחי הר הזיתים

סיפור חייו

הקדשות וזיכרונות

מקום מנוחתו

הנצחה באנדרטאות

דפדוף בסיפורי הנופלים

לפי א-ב ☐ לפי תאריך נפילה ☒

[הקודם](#) [הבא](#)

סיפור חייו

בן לאה-מרים ויחיאל-מיכאל, נולד ביום י"ד באב תרצ"ב (16.8.1932) בווינה בירת אוסטריה, בה למד ב"חדר" ועלה עם משפחתו ארצה בשנת 1939 לפני פרוץ מלחמת-העולם השנייה. בארץ התגורר עזריאל עם משפחתו ברוכת-הילדים בבתי אונגריין והיה תלמיד בישיבת "שומרי החומות"; בהיותו בן 15 הצטרף לשורות הלח"י.

ביום י"ב באדר א' תש"ח (22.2.1948) הגיעו חיילים ושוטרים בריטיים בשלוש מכוניות תופת לרחוב בן-יהודה שבמרכז ירושלים, הפעילו את מטעני הנפץ וירו בעוברים ושבים ללא הבחנה; בתים נהרסו ואנשים רבים נפגעו ונפלו. כגמול על מעשי הזוועה הללו תקפו אנשי אצ"ל ביריות חיילים בריטיים במרכז העיר. עזריאל, שעמד במקום האירוע כצופה מטעם לח"י, נפגע מכדור ונפל; הוא נקבר בהר-הזיתים.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זֵכֶר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

שם: ברייער עזריאל-יהודה

כינוי בלח"י: אין כינוי

תאריך לידה: י"ד באב תרצ"ב, 16 באוגוסט 1932

תאריך נפילה: י"ב באדר א' תש"ח, 22 בפברואר 1948

עזריאל-יהודה ברייער בן לאה-מרים ויחיאל-מיכאל נולד בווינה ביום י"ד באב תרצ"ב, 16 באוגוסט 1932. עזריאל למד ב"חדר" ועלה עם משפחתו לארץ ישראל בשנת 1939 לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. בארץ התגורר עם משפחתו ברוכת-הילדים בבתי אונגריין והיה תלמיד בישיבת "שומרי החומות".

בספטמבר 1947, בהיותו בן 15 הצטרף לשורות מחתרת לח"י.

ביום י"ב באדר א' תש"ח, 22 בפברואר 1948 הגיעו חיילים ושוטרים בריטיים בשלוש מכוניות תופת לרחוב בן-יהודה שבמרכז ירושלים, הפעילו את מטעני הנפץ וירו בעוברים ושבים ללא הבחנה. בתים נהרסו ואנשים רבי נפגעו ונפלו.

עזריאל השתתף בתור צופה בפעולת תגמול של לח"י לאחר ההתקפה של הבריטים. אנשי לח"י פוצצו מוקש תחת רכב צבאי מלא בחיילים ובתחמושת ברחוב סנט פאול. חמישה חיילים נהרגו ושישה נפצעו. באותה פעולה נפגע עזריאל מכדור בריטי ומת מפצעיו לאחר שעה קלה בבית החולים "הדסה" בירושלים.

עזריאל הובא למנוחות בבית העלמין בהר הזיתים.

קישורים

וידאו

צילום הקבר כיום (מצבה אזרחית), בית העלמין בהר הזיתים

מקור הצילום: https://onegshabbat.blogspot.com/2017/09/blog-post_5.html

הכיתוב על המצבה:

פ"נ

הבחור יניק וחכים

מובחר

במעלות ובמידות ישרות

ויראת שמים

עזריאל יודא

ב"ר יחיאל מיכל הי"ד

ברייער

נהרג ונקטף בימי עלומיו

י"ב באדר א' תש"ח

בגיל ט"ז

תנצב"ה

הוא הלך למנוחות

ואותנו עזב לאנחות

פ"נ
הבחור יניק וחכים
מוכח
במעלות ובמידות ישרות
ויראת שמים
עזריאל יודא
ב"ר יחיאל מיכל הי"ד
ברייער

נהרג ונקטף בימי עלומיו
י"ב באדר א' תש"ח
בגיל ט"ז
תנצב"ה

הוא הלך למנוחות
ואותנו עזב לאנחות

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

איתור בקשת פיצויים של המשפחה משנת 1949 עם פירוט בני המשפחה המקור: הארכיון הציוני

המשרד לנפגעי המלחמה מס.התיק באיזור מס.התיק שנקבע בקריה
איזור ירושלים 699

שם ומשפחת הנפגע דיוויד אביטל ניוזקי רחל

שם ומשפחת התובעת דיוויד אביטל

מספר הלוטות המועברות לקריה 1 הכתובת: פתח תקוה, רחל פתח תקוה

תאריך 18.11.49 תחילת המזכיר יונה

תוכן הלוטות: שאלון בקשת רשות נזקי רכוש

1. אביטל, דיוויד פתח תקוה

2. אביטל, רחל פתח תקוה

3. אביטל, יונה פתח תקוה

(ז) ילדי ההורים של הנפגע בגיל העבודה:

ה ש מ	הגיל	מקצוע	מקום העבודה	הכנסה חדשית	תומך בה
1. אביטל, דיוויד	24	ח/ו מורה		-	
2. אביטל, רחל	24	"		-	
3. אביטל, יונה	22	גלית	סניף טלגרף	25	כן
4. אביטל, דיוויד	21	מורה	בית הוראה	25	
5. אביטל, רחל	19	מורה	בית הוראה	18	

(ח) ילדי ההורים של הנפגע בגיל ביה"ס ולמטה:

ה ש מ	גיל	ביה"ס/גן
1. אביטל, יונה	14	ביה"ס
2. אביטל, רחל	11	"
3. אביטל, דיוויד	6	"
4.		
5.		

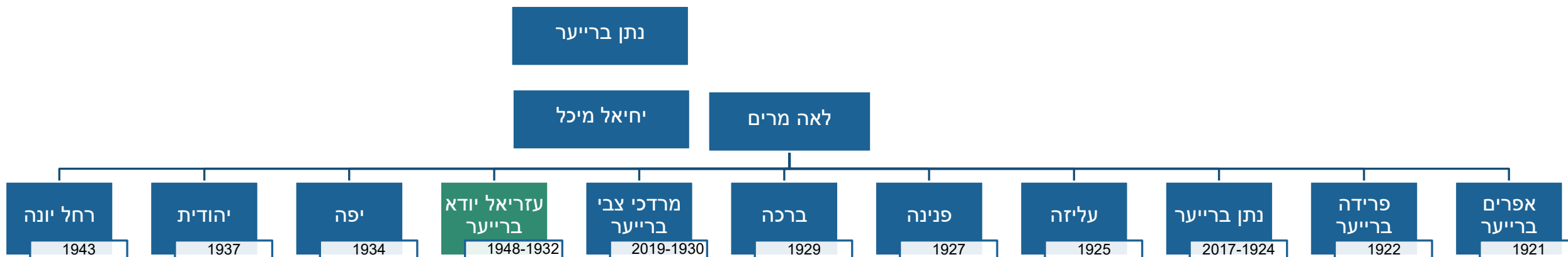

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

אילן יוחסין למשפחת ברייער

מקור: הוכן ע"י החוקר ע"ב מידע שהתקבל מקרוב המשפחה + מסמכים תומכים.

אביו של עזריאל נולד ב-Saska הונגריה, עבר לסערדהאלי (Dunajská Streda, כיום בסלובקיה), ומשם בשנת 1923 לוינה. עבד כשוחט ובודק (בטופס בקשה להגירה ציין גם חזן) בבית הכנסת קהל עדת ישראל (השיף-שול), עד להריסתו בליל הבדולח. אחיו אפרים נשאר בוינה בגלל שהיה בגיל גיוס, אך בהמשך הצליח לעלות לארץ דרך סרביה עם תעודת מעבר שהונפקה לו שם.

"כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

בקשות הגירה מוינה של המשפחה, מהשנים 1938-1939 עם פירוט בני המשפחה ועיירות המוצא של ההורים המקור: הספריה הלאומית

Palästina Amt Wien
Wien, I., Mar. 10, 1938, Str. 5
Auswanderungsabteilung
der Isr. Kultusgemeinde
Wien.
Abfertigungsstelle.

Emigrationsnummer:

Name: B r e u e r Michael Israel,

Gegenwärtige Adresse: II., Schiffamtsg. 5/12

Adresse am 1. XII. 1932. wie oben

Geburtsdatum: 10.4.1898 Geburtsort: Saska

Mitreisende: Marie Sara Gattin, 17.4.1898, Kinder: Efraim, 30.8.1921, Frieda Sara, 22.10.1922, Nathan 16.6.1924, Flora Sara, 1.10.1925, Paula Sara, 11.1.1927, Blanka Sara, 11.5.1929, Heinrich Israel 25.11.1930, Ernst Israel, 16.8.1932, Charlotte Sara, 8.7.1934, Judith 18.4.1937
1. Matrikelamt:

FÜRSORGE-ZENTRALE
der Isr. Kultusgemeinde Wien
Auswanderungsabteilung
"Katasterblatt angelegt" Nr. 20

FRAGEBOGEN
(genau — mit Tinte, wenn möglich mit Schreibmaschine — auszufüllen)

Name Bruer Vorname Michael

Wohnort Wien genaue Adresse II. Bez. Schiffamtsgasse 5/12

Geburtsdatum 10 April 1898 Geburtsort Schesschka Ungarn

Stand (ledig-verheiratet-verwitwet-geschieden)

Staatsangehörigkeit Ungarn In Wien wohnhaft seit 1923

Eventueller früherer Aufenthalt (Orts- und Zeitangabe) Ungarn
Ungarn C.S.R.

Beruf (Spezialfach) rit. Schächter und Cantor

Ernst = שמו הגרמני של עזריאל

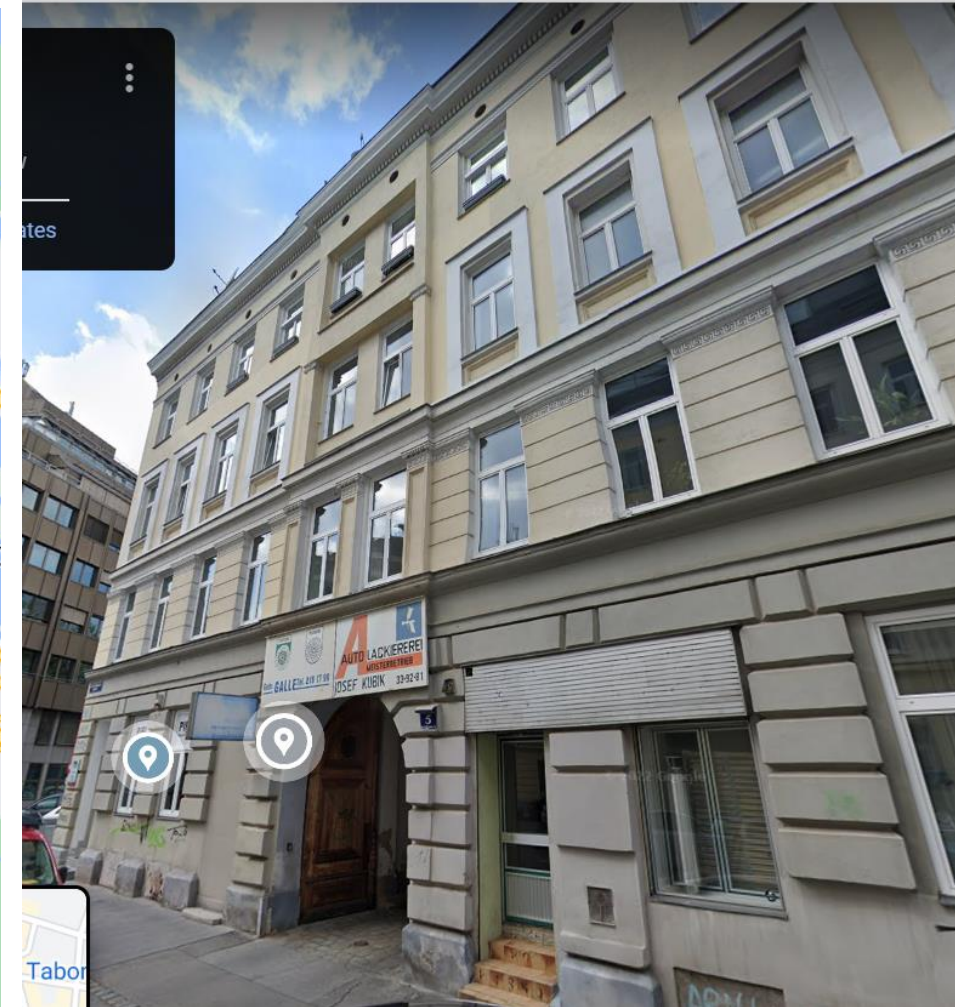
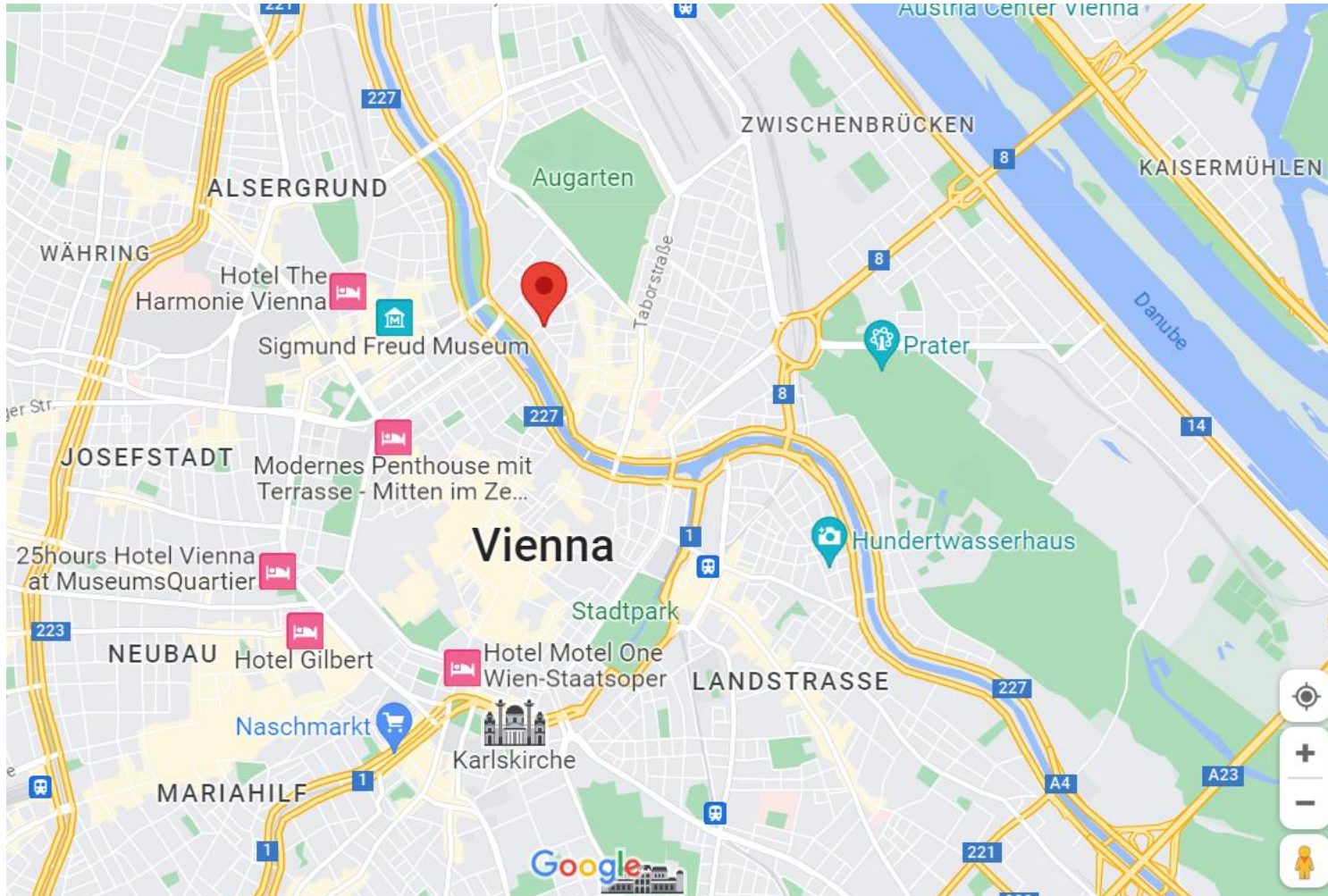
Ernst " 16. VIII. 1932.

"פי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

בית משפחת ברייער בווינה, כתובת Schiffamtsgasse 5/12, דירת שניים וחצי חדרים (למשפחה של 12 נפשות!)

מקור: הספרייה הלאומית, Google Maps + StreetView

עליית המשפחה לארץ ישראל

המקור: MyHeritage

בני המשפחה עלו לישראל באונייה "גליל"
שהגיעה לנמל חיפה ב-21.11.1939.

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית לא"י
לשכת העליה, חיפה
דף מס. 2 - 180
ר.פ. 101
רשימת עולים שבאו לא"י
החברה: אדריאטיקה
היום: 21.11.39
האניה: גליל

מס. סדורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס. הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם
עולים						
49	אופנהיים	להמן	75	א-1		
50	"	אלה	51	"		
51	"	שרלוטה	18	"		
52	"	ליזלוטה	18	"		
53	ברויר	אלדר	26	ב-3		
54	בחרר	רודי	15	ב-3		
55	בחס	מכס	14	ב-3		
56	ברויער	מיכאל	41	1	122412	
57	"	סרית	41	"		
58	"	סרירה	17	"		
59	"	נחן	16	"		
60	"	פלורה	14	"		
61	"	בלסקה	10	"		
62	"	היינריך	9	"		
63	"	ארנסט	7	"		
64	"	יהודית	2	"		
65	"	שרלוטה	5	"		
66	"	פאולה	10	"		
67	בלסבלג	רגינה	19	ב-3		
68	"	קמילה	17	ב-3		
69	בלומסטהל	אדילה	17	ב-3		
70	בורשוביץ	פאול	15	ב-3		
71	ברנדס	ורנר	15	ב-3		
72	בכרך	שמזאל	60	ד		
73	"	שרלוטה	54	ד		
74	בראון	אליזבט	46	ד		
75	באום	יעקב	59	א-1		
76	"	גרטרוד	48	"		
77	"	הרברט	17	"		
78	בכר	עמנואל	16	ב-3		
79	ביין	אריך	16	ב-3		
80	באומגרסן	ליאופולד	16	ב-3		
81	בלום	רודולף	14	ב-3		
82	ברנר	רולף	13	ב-3		
83	ביר	גרטרוד	18	ב-3		
84	ברויער	אליזבט	20	ב-3		
85	בנדיקט	אדוארד	20	א-1		
86	"	רוה	27	"		
87	"	אלקס	3	"		
88	"	יעקב	2	"		
89	ברנסלד	אולגה	20	ב-3		
90	בלומספלד	עליזה	56	ד		
91	בידרסן	מכס	46	א-4		
92	"	לילי	45	"		
93	"	הנס	5	"		
94	ברונר	ברנרד	60	1	122425	
95	"	זופיה	56	"		
96	בלומסרוכט	יעקב	14	ב-3		

41	מיכאל	ברויער
41	סרית	"
17	סרירה	"
15	נחן	"
14	פלורה	"
10	בלסקה	"
9	היינריך	"
7	ארנסט	"
2	יהודית	"
5	שרלוטה	"

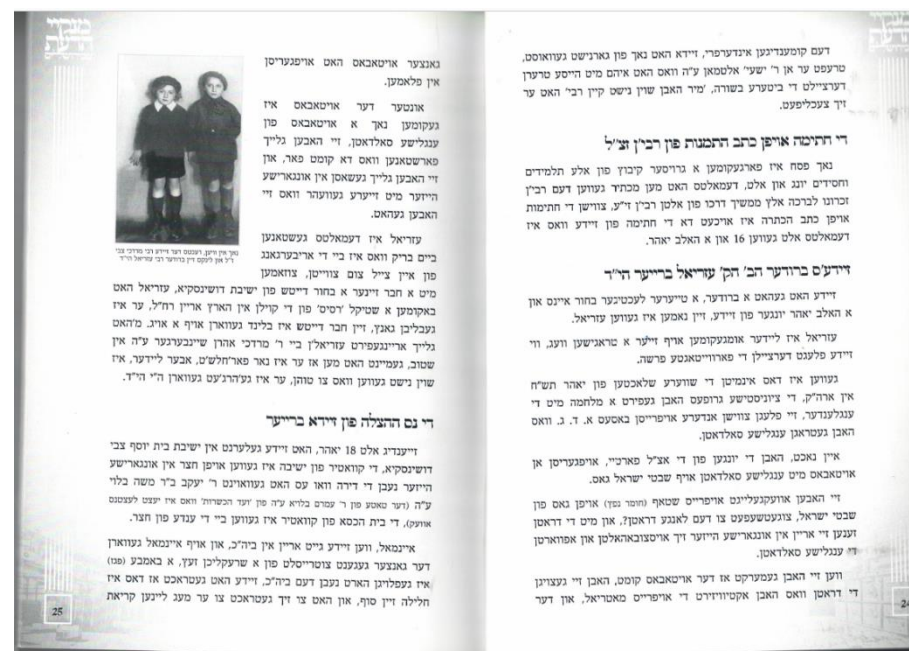
"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

תמונת ילדות של עזריאל

מקור: צילום מספר משפחתי ("מנקי הדעת שבירושלים"),
באדיבות בן משפחה

שמאל: עזריאל יודא ברייער
ימין: מרדכי צבי ברייער (אחיו
של עזריאל)

תרגום מיידיש
בשקף הבא

"כי מדי דברי בו זכר אַזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

תרגום מיידיש של קטע מספר המשפחה

האח של סבא. הקדוש עזריאל הי"ד - (ה' יקום דמו.)

לסבא היה אח יקר ומאיר בחור בשנה וחצי צעיר מסבא בשם עזריאל.

לעזריאל ארע אחר כך ארוע טרגי. כפי שסבא נהג לספר אודות הפרשה הכאובה.

הייתה אז שנה מאד קשה תש"ח בארץ הקודש. הקבוצות הציוניות ניהלו מלחמה נגד האנגלים.

מדי פעם נהגו לפוצץ אוטובוסים. -א.ד.נ. שנהגו להסיע חיילים אנגלים. לילה אחד צעירים מקב' אצ"ל פוצצו אוטובוס עם חיילים ברחוב שבטי ישראל. הם הניחו מטען נפץ מחובר בתייל ארוך שהוביל לבתי האונגריין והמתינו להגעתם של האנגלים. שהבחינו בהגעת האוטובוס הם הפעילו את המטען שהתפוצץ והאוטובוס כולו עלה בלהבות. למקום הגיע אוטובוס נוסף עם אנגלים שקלטו מיד את אשר ארע. ופתחו באש לעבר בתי האונגריין. עזריאל עמד בגשר במעבר ממקום אחד למשנהו יחד עם חבר בחור בשם דייטש משיבת דושינסקיא. עזריאל חטף רסיס של כדור שחדר ללב ר"ל (ירחם ה') אך נשאר שלם בגופו. חברו דייטש התעוור בעין אחת. עזריאל הובל מיד לתוך הבית על ידי ר' מרדכי שיינברגר. בתחילה חשבו שאיבד הכרתו. מאוחר יותר כשהבחינו. כבר אין מה לעשות. כך הו נהרג הי"ד.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

תמונתו

עזריאל, האמצעי בתצלום

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

איור

מקור: אביעד סייביץ' – צייר ומאייר

צילומו הבודד של עזריאל ברייער בבגרותו היווה
בסיס לאיור זה של המאייר אביעד סייביץ'.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מכתב עדות שנכתב ב-1963 ע"י נתן ילין מור, ממנהיגי הלח"י מקור: ארכיון הלח"י

עזריאל בן יחיאל מיכאל ברנאר היה חבר
הפחיתה של לוחמי חרות ישראל מחודש
ספטמבר 1947.

כיום 23 בפברואר 1948 השתתף הנ"ל
בתור צופה בפעולת-תגסול של לח"י לאחר
מעסה הזוועה של הבריטים ברחוב בן-
יהודה. באותה פעולה נפגע הנ"ל סבדור
כריסי וסת מפצעו לאחר שעה קלה בבית-
החולים "הדסה" כירושלים.

ילין - מור

17.7.63

ה צ ה ר ה

אני הח"מ, נתן ילין-מור, הגר ברחוב הירקון
10, תל-אביב, מצהיר בזה ומעיד על העובדות דלהלן:

עזריאל בן יחיאל מיכאל ברנאר היה חבר
הפחיתה של לוחמי חרות ישראל מחודש
ספטמבר 1947.

כיום 23 בפברואר 1948 השתתף הנ"ל
בתור צופה בפעולת-תגסול של לח"י לאחר
מעסה הזוועה של הבריטים ברחוב בן-
יהודה. באותה פעולה נפגע הנ"ל סבדור
כריסי וסת מפצעו לאחר שעה קלה בבית-
החולים "הדסה" כירושלים.

את אסמיות העובדות ולעיל אני מאשר בחתימתי
י, כיום כ"ה בתמוז תשכ"ג (17.7.63) נתן-אביב.

נתן ילין מור

תאריך הפטירה שגוי (הפרש
של יום).
בנוסף נסיבות המוות
המדויקות מעט שונות מאלו
המתוארות בסיפור
המשפחתי (ר' להלן).

"פי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

רישום העלייה לארץ של אפרים ברוייער (אחיו של עזריאל), 14.4.1941 מקור: הארכיון הציוני

האח אפרים הגיע ליוגוסלביה דרך רומניה ב-1940,
קיבל תעודת מעבר בקונסוליה הצרפתית בזגרב
ועלה לארץ דרך תורכיה

נוכח נדע (וינא) אתה	ישראל	65	א-1	פולניס, מרומניס, בליסין
האגודות/בנין	ידידות	34		חל אביב
ברויאר	אפרים	20	ב-3	מיוגוסלביה, ליטיב
				מיבאל ברויאר, ירושלים, בתי הון

"פי מדי דברי בו זכר אַזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

משפחת ברייער תמונות אחיו של עזריאל

הרב מרדכי צבי ברייער ז"ל
מקור: בחדרי חרדים

הרב נתן ברייער ז"ל
מקור: בחדרי חרדים

הרב אפרים ברייער ז"ל
מקור: אידישע וועלט

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)